

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Kateřiny Mrázové, Ph.D., v právní věci

žalobce: **L. Ž.**
zastoupený advokátem JUDr. Tomášem Vymazalem
sídlem Wellnerova 1322/3C, 779 00 Olomouc

proti
žalovanému: **Celní úřad pro Jihomoravský kraj**
sídlem Koliště 17, 602 00 Brno

o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 9. 3. 2016, č. j. 6307-4/2016-530000-11,
a ze dne 15. 8. 2016, č. j. 133241/2016-530000-42

takto:

- I. Věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 Af 30/2016 a sp. zn. 29 Af 114/2016 **se spojují** ke společnému projednání. Nadále budou vedeny pod sp. zn. 29 Af 30/2016.
- II. Žaloby **se zamítají**.
- III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. K vymožení daňového nedoplatku zvýšeného o exekuční náklady v aktuální výši vydal žalovaný dne 8. 12. 2015 pod č. j. 61220-3/2015-530000-42 exekuční příkaz příkázáním

pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb (dlužník – žalobce, poddlužník – Fio banka, a. s.). Exekučními tituly bylo 397 platebních výměrů, jimiž Celní úřad Břeclav dne 6. 12. 2010 vyměřil žalobci (coby osobě, která se zúčastnila odnětí zboží celnímu dohledu a byla si vědoma, nebo si měla být vědoma, že zboží je celnímu dohledu odnímáno, a je tedy jedním ze společných a nerozdílných dlužníků) clo, spotřební daň a daň z přidané hodnoty v celkové výši 186 595 861 Kč, přičemž z celkové vymáhané částky již bylo uhrazeno 541 001,26 Kč. Proti exekučnímu příkazu podal žalobce námitku, v níž uvedl, že předmětné exekuční tituly nebyly vykonatelné, protože mu nebyly doručeny. Námitku však žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 9. 3. 2016, č. j. 6307-4/2016-530000-11. V odůvodnění konstatoval, že pro daný případ je stěžejní aplikace § 17 odst. 9 zákona č. 337/92 Sb., o správě daní a poplatků, týkající se doručování právnickým osobám. V této souvislosti žalovaný poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2013, č. j. 7 Afs 46/2013-24, a uzavřel, že pokud byly v daném případě platební výměry doručeny zmocněnci pro doručování písemností žalobcova zplnomocněného zástupce, bylo žalobci řádně doručeno do vlastních rukou. Za účelem ověření, kdo přesně jménem žalobcova zplnomocněného zástupce předmětné platební výměry převzal, žalovaný nad rámec zaslal již v rámci řízení o předchozí námitce proti exekučnímu příkazu srážkami ze mzdy (ze dne 14. 4. 2015, č. j. 59524/2015-530000-42) společnosti Česká pošta, s. p., výzvu k součinnosti. Česká pošta, s. p., dne 19. 8. 2015 sdělila, že bližší údaje k dodání předmětné zásilky nemůže poskytnout, neboť údaje a doklady z roku 2010 nemá k dispozici. Doklady se ukládají po dobu 3 let a poté jsou skartovány. Proti tomuto rozhodnutí žalovaného žalobce brojil žalobou ze dne 22. 3. 2016, vedenou pod sp. zn. 29 Af 30/2016.

2. Následně (po uplynutí zákonné lhůty 6 měsíců) žalovaný k vymožení téhož nedoplatku v aktuální výši vydal dne 15. 8. 2016 pod č. j. 133241/2016-530000-42 vůči týmž subjektům další exekuční příkaz příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb. Proti tomuto rozhodnutí žalovaného žalobce brojil žalobou ze dne 14. 10. 2016, vedenou pod sp. zn. 29 Af 114/2016.
3. Z obsahu žalob i napadených rozhodnutí žalovaného soud dovodil, že po skutkové i právní stránce je argumentace žalobce i žalovaného založena na týchž důvodech, a tedy mezi věcmi lze dovozovat skutkovou souvislost. Protože je účelné vést o podaných žalobách jedno řízení, rozhodl soud výrokem I. tohoto rozsudku o spojení obou věcí ke společnému projednání podle § 39 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“).

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobách

4. Ve včas podaných žalobách žalobce shodně namítl, že předmětné exekuční příkazy neměly být vydány, protože nebyly splněny zákonné podmínky pro zahájení daňové exekuce na podkladě platebních výměrů specifikovaných v napadených rozhodnutích.
5. Předpokladem tzv. formální vykonatelnosti exekučního titulu je jeho řádné doručení dlužníkovi. V daném případě byla exekuce zahájena na podkladě platebních výměrů. Ty přitom měly být dle § 40 zákona č. 208/2009 Sb., daňový řád, jakož i ve smyslu zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, doručovány do vlastních rukou.
6. Žalobce byl zastoupen právním zástupcem na základě plné moci. Osobou zplnomocněnou jednat za žalobce v rámci daňového řízení byla JUDr. J. H., advokátka se sídlem Š., R. 15. Pokud tedy správce daně zasílal žalobci prostřednictvím jeho právního zástupce exekuční tituly, bylo jeho povinností zajistit jejich doručení do vlastních rukou žalobcova

zmocněnce. Pokud je však převzala jiná osoba, nelze uvažovat o řádném doručení vykonatelných rozhodnutí, tudíž na jejich podkladě nelze zahájit exekuci. Z dodejky vyhotovené žalovaným je sice patrné, že zásilka měla být doručena zmíněné advokátce, nicméně z dokladu o převzetí zásilky je patrné, že poštu přebíral „J. H.“, nikoliv JUDr. J. H.

7. Nebyly tedy splněny podmínky pro zahájení exekučního řízení. K předmětným exekučním příkazům tudíž nelze přihlížet, stejně jako k veškerým úkonům realizovaným v souvislosti s neoprávněně zařízenou exekucí. Žalovaný měl daňovou exekuci zcela zastavit podle § 181 odst. 2 písm. a) daňového řádu.
8. Rozhodnutí o námitce (stejně by přitom žalovaný zřejmě argumentoval i v případě, kdy je žalobou napaden přímo exekuční příkaz) žalovaný odůvodnil primárně odkazem na § 17 odst. 9 zákona o správě daní a poplatků a na související judikaturu s tím, že doručení písemnosti určené do vlastních rukou zmocněnci adresáta, který je fyzickou osobou, má stejné účinky jako doručení přímo adresátu.
9. Podle tohoto mechanismu doručování fyzickým osobám lze shrnout, že doručení písemnosti do vlastních rukou lze považovat za zákonné za předpokladu, že je doručováno adresátovi, zmocněnci adresáta, zákonnému zástupci adresáta nebo zmocněnci zákonného zástupce adresáta.
10. To si žalovaný v rámci odůvodnění rozhodnutí o námitce jistě uvědomil. I přesto však uzavřel, že v daném případě byly platební výměry doručeny zmocněnci zplnomocněného zástupce daňového subjektu. Žalobci tedy bylo řádně doručeno do vlastních rukou. Na okraj pak žalovaný dodal, že jak zjistil dotazem, Česká pošta, s. p., nemá k dispozici údaje týkající se doručování předmětné písemnosti. Zde je nutno zdůraznit, že důkazní břemeno ohledně zákonného postupu při doručování leží ve smyslu § 31 odst. 8 zákona o správě daní a poplatků na správci daně.
11. Ze strany celního úřadu nebylo objektivizováno, že zásilka byla žalobci doručena podle výše citovaných ustanovení. Nelze totiž tvrdit, že by byla doručena přímo adresátovi (ten písemnost nepřevzal), zmocněnci adresáta (jak bylo výše uvedeno a doloženo, zásilku převzala jiná osoba), zákonnému zástupci adresáta (takový subjekt písemnost neobdržel), zmocněnci zákonného zástupce adresáta (takový subjekt písemnost neobdržel). Rozhodnutí o námitce je tak nepřezkoumatelné. Z jeho odůvodnění nelze dojít k přesvědčivému závěru, proč nebylo námitce vyhověno.
12. Pokud jde o skutečnost, že druhá podaná žaloba míří přímo proti exekučnímu příkazu, žalobce poukázal na aktuální judikaturu Nejvyššího správního soudu, která takový postup umožnila.
13. S ohledem na výše uvedené žalobce navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného celního úřadu zrušil a věci mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobám

14. Ve vyjádřeních k žalobám žalovaný argumentoval shodným způsobem jako v odůvodnění napadeného rozhodnutí o námitce. Uzavřel, že dodejka jakožto veřejná listina potvrzuje skutečnost, že zásilka byla doručena do vlastních rukou v souladu s poštovními podmínkami. Žalovaný navrhl, aby soud žaloby zamítl.

IV. Další podání účastníků řízení

15. V replikách k vyjádřením žalovaného ze dne 23. 6. 2016 a 7. 3. 2017 žalobce shrnul, že pochybení žalovaného spočívá v tom, že v daném případě nebylo doručováno žádné z oprávněných osob, nebylo prokázáno ani to, že by písemnost převzal zmocněnec adresáta. Neexistuje totiž osoba, která by dle poštovních podmínek byla oprávněna (zmocněna) zásilku určenou pro žalobce převzít, což se týká také osoby „J. H.“. Žalovaný nepředložil hodnověrné písemné prohlášení, jímž adresát zmocnil k převzetí poštovní zásilky jinou fyzickou osobu. Řádně vyplněná dodejka je sice veřejnou listinou, z dotčeného dokumentu však lze vyčíst pouze to, že zásilku převzal J. H.; není z ní ovšem zřejmé, zda byla tato osoba řádně zmocněna k převzetí písemnosti, tj. zda byla vybavena písemným prohlášením adresáta, z něhož by vyplýval rozsah zmocnění.
16. Žalovaný v duplikách ze dne 1. 7. 2016 a 7. 4. 2017 uvedl, že své důkazní břemeno unesl předložením řádně vyplněné dodejky, která potvrzuje, že zásilka byla řádně dodána a převzala ji k tomu oprávněná osoba. Žalovaný uzavřel s Českou poštou, s. p., smlouvu, jejímž předmětem bylo doručení zásilky s předmětnými platebními výměry za určitých podmínek. Je věcí České pošty, s. p., jakým způsobem zajišťuje prostřednictvím svých pracovníků zjišťování oprávnění osob přebírajících poštovní zásilky a není možné, aby žalovaný kontroloval, zda došlo k řádnému předání zásilky oprávněné osobě, resp. zda ten, komu byla zásilka předána, je oprávněnou osobou. K tomu slouží řádně vyplněná dodejka, která se považuje za veřejnou listinu, jež potvrzuje pravdivost toho, co je v ní potvrzeno. Důkazní břemeno ve vztahu k prokázání nepravdivosti v ní potvrzovaných skutečností pak přechází na žalobce.
17. V triplikách ze dne 18. 7. 2016 a 10. 7. 2017 žalobce konstatoval, že žalovaný doposud neodstranil pochybnost spočívající v tvrzení žalobce, že J. H. neměl oprávnění zásilku převzít. Žalovaný sice není povinen kontrolovat, zda došlo k řádnému předání zásilky oprávněné osobě, nicméně nese následky porušení povinností ze strany doručovatele, resp. je na něm, aby v tomto ohledu uplatnil vůči smluvní straně (doručovateli) odpovědnostní nároky. Nelze připustit, aby eventuální porušení povinností při doručování písemnosti bylo kladeno k tíži adresáta, který vadný postup České pošty, s. p., nezavinil, ani se na něm nikterak nepodílel. Žalobce dodal, že dodejka měla v daňovém řízení povahu veřejné listiny toliko do 1. 7. 2000.

V. Posouzení věci soudem

18. Soud, v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“), bez nařízení jednání přezkoumal v mezích žalobních bodů napadená rozhodnutí žalovaného včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že **žaloby nejsou důvodné**.
19. Zde je nutno v první řadě učinit poznámku k přípustnosti podaných žalob. Jak uvedeno již výše, žalobou ze dne 22. 3. 2016 žalobce brojil proti rozhodnutí ze dne 9. 3. 2016, jímž žalovaný dle § 159 odst. 3 daňového řádu zamítl žalobcovu námitku proti exekučnímu příkazu ze dne 8. 12. 2015. Posléze podanou žalobou ze dne 14. 10. 2016 pak žalobce brojil přímo proti pozdějšímu exekučnímu příkazu žalovaného ze dne 15. 8. 2016. Zdejší soud považuje obě takto podané žaloby za přípustné, a to vzhledem k právním závěrům Nejvyššího správního soudu uvedeným v rozsudku ze dne 26. 11. 2015, č. j. 7 Afs 131/2015-32, č. 3381/2016 Sb. NSS (věc QANTO CZ; rozhodnutí Nejvyššího správního

soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Kasační soud v něm shledal, že námitka podle § 159 daňového řádu, ve znění účinném od 1. 1. 2014, není řádným opravným prostředkem ve smyslu § 108 odst. 1 písm. a) daňového řádu. Proto je žaloba ve správním soudnictví proti exekučnímu příkazu správce daně vydanému podle § 178 odst. 1 daňového řádu ve smyslu § 5 s. ř. s. přípustná, i když daňový subjekt námitku proti exekučnímu příkazu správce daně před podáním správní žaloby neuplatnil. Zároveň kasační soud připustil případný dvojí „přezkumný“ režim, tedy jak žalobu proti exekučnímu příkazu, tak žalobu proti rozhodnutí o námitce. Tento právní názor doposud nebyl relevantním způsobem překonán, proto dle něj zdejší soud postupoval i v nyní projednávaných věcech.

20. V nich žalobce učinil sporným doručení exekučních titulů, *in concreto* platebních výměrů Celního úřadu Břeclav ze dne 6. 12. 2010. Jedná se o otázku zásadní, neboť pokud není platební výměr doručen, nemůže nabýt vykonatelnosti, a bez vykonatelného exekučního titulu nelze nařídit daňovou exekuci.
21. Jak vyplynulo z daňového spisu, 397 předmětných exekučních titulů (platebních výměrů ze dne 6. 12. 2010, č. j. 26196/2010-021100-021 až č. j. 26196-397/2010-021100-021) doručoval celní úřad žalobci pod jednotným číslem jednacím č. j. 26196-398/2010-021100-021. Tyto písemnosti celní úřad doručoval poštou (Česká pošta, s. p.). Vzhledem k tomu, že žalobce měl zástupkyni s neomezenou plnou mocí pro celé daňové řízení – advokátku Mgr. J. H., sídlem R. 15, Š. (viz plná moc ze dne 15. 1. 2007), doručoval celní úřad dotčené písemnosti pouze jí. Z dodejky vyplývá, že písemnosti byly doručovány prostřednictvím služby „Cenný balík“, jako adresát zásilky je správně uvedena „Mgr. J. H., R. 15, Š.“. Rub dodejky pak obsahuje prohlášení: „*Podepsaný prohlašuje, že zásilka/poukázka uvedená na druhé straně byla řádně dodána/vyplacena dne 10. 12. 2010.*“ Jako příjemce je označen „H. J.“ a je připojen čitelný podpis „J. H.“ a razítko advokátní kanceláře. Zásilku doručovala poštovní doručovatelka M. T., jež se též podepsala a dodejku označila razítkem pošty Š. s datem 10. 12. 2010.
22. Orgány aplikující právo musí při své činnosti postupovat tak, aby interpretační a aplikační právní problémy řešily s maximální mírou racionality. Právní normativní systém totiž představuje toliko jeden ze způsobů řešení společenských konfliktů, který nelze od ostatních systémů zcela oddělit, a proto také při myšlenkových postupech v oblasti práva nelze abstrahovat od obecně platných pravidel a představ. V daném případě, kdy se spornou jeví otázka výkladu institutu doručování správních rozhodnutí, z této vstupní obecné úvahy konkrétně plyne, že právní výklad prováděný k tomu specializovanými orgány nemá vést k praktickým důsledkům, jež se zásadně odlišují od běžného vnímání tohoto institutu ve společnosti. Jakkoliv totiž je institut doručování v právním řádu značně významný, operuje i s některými abstraktními termíny (např. tzv. fikce doručení, faktické seznámení se s obsahem rozhodnutí) a má celou řadu konkrétních právních dopadů, nelze zároveň přehlížet fakt, že svojí podstatou se jedná o komunikační prostředek, kdy doručení slouží k seznámení účastníků konkrétního řízení s určitými úkony, provedenými orgány veřejné moci. Jestliže tedy na straně jedné je nutno trvat na tom, aby bylo řádně doručováno, neboť v opačném případě účastníci řízení mohou být výrazně dotčeni na svých právech, na straně druhé nelze přijmout formalistický přístup těchto účastníků [srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2005, č. j. 2 Afs 2/2004-43, č. 1115/2007 Sb. NSS, ze dne 6. 2. 2008, č. j. 1 Afs 89/2007-35 (věc AUTOIMPEX), ze dne 16. 12. 2010, č. j. 1 As 90/2010-95, či ze dne 15. 2. 2018, č. j. 1 As 311/2017-37]. Veden těmito premisami uvážil soud o otázce důvodnosti žalob následovně.

23. Předmětné platební výměry byly žalobci doručovány prostřednictvím jeho advokátky s generální plnou mocí v prosinci 2010, tedy ještě za účinnosti zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Žalovaný v tomto ohledu poukazoval primárně ustanovením § 17 odst. 9 zákona o správě daní a poplatků. Soud má však za to, že jeho pozornosti neměla uniknout též další ustanovení tohoto právního předpisu.
24. Podle § 17 odst. 10 zákona o správě daní a poplatků *písemnosti určené daňovému poradci mohou být doručovány také jeho pracovníkům, kteří jím byli pověřeni přijímáním písemností*. Dle následujícího odstavce 11 téhož paragrafu pak *doručení osobám uvedeným v odstavcích 7 až 10 platí jako doručení příjemci*. Nutno dodat, že podle § 11 odst. 2 zákona o správě daní a poplatků je pod pojmem „daňový poradce“ je v tomto zákoně míněn i advokát.
25. Jak zároveň plyne např. z usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 3. 2007, sp. zn. I. ÚS 688/06 (<http://nalus.usoud.cz>), od advokáta lze coby od profesionála poskytujícího právní služby očekávat potřebnou míru odpovědnosti při organizaci přebírání písemností adresovaných k jeho rukám do sídla jeho kanceláře.
26. Soud vyhodnotil žalobcovu námitku o nedoručení předmětných platebních výměrů jako účelovou a formalistní. Zde vycházel zejména z toho, že písemnosti byly řádně doručovány na adresu žalobcovy advokátky. Zásilku přitom přebrala osoba označená jako J. H.. Její konkrétní vztah k adresátce Mgr. J. H. sice není na dodejce uveden, co je však podstatné, tato osoba disponovala razítkem advokátní kanceláře. Je zřejmé, že poštovní doručovatelka neměla pochyby o tom, že jedná s osobou oprávněnou k přebírání písemností adresovaných advokátce Mgr. H. Ostatně, jak vyplývá ze správního spisu, dotčená poštovní doručovatelka (M. T.) nedoručovala jmenované advokátce písemnosti zaslané jí celním úřadem poprvé. Např. dne 19. 10. 2010 jí doručila *Oznámení o provedení důkazu listinou* ze dne 18. 10. 2010, č. j. 23031/2010-021100-021. Lze tedy důvodně předpokládat podrobnou znalost dané poštovní doručovatelky o osobách oprávněných k přijímání písemností adresovaných advokátce Mgr. H.
27. Žalobce v této souvislosti navrhl svědecký výslech Mgr. J. H. a J. H. Těmto důkazním návrhům však soud pro nadbytečnost nevyhověl. Zde je nutno zdůraznit, že žalobce ani náznakem neuvedl, k jakým skutečnostem by se tyto osoby měly vyjádřit. Ostatně ze žaloby, ani z jiných úkonů žalobce (např. z daňového řízení) není patrné, že by žalobce poukazoval na to, že vůbec není zřejmé, kdo doručované písemnosti převzal, či že se jedná o osobu neznámou, resp. osobu ve střetu zájmů s dotčenou advokátkou, popř. že pošta pravidelně doručovala jiným osobám zmocněným advokátkou k přijímání jí adresovaných písemností, nebo že by vůbec měla jmenovaná advokátka při doručování poštou jakékoli problémy.
28. Za této situace tak lze i přes skartaci případných zmocnění uložených u České pošty, s. p., s vysokou mírou pravděpodobnosti vycházet z materiálního závěru, že předmětné exekuční tituly byly doručeny žalobcově advokátce, neboť byly zaslány na adresu jejího sídla, a byly převzaty osobou disponující jejím razítkem, a to osobou, kterou poštovní doručovatelka obeznámená s chodem dotčené advokátní kanceláře vyhodnotila jako osobu oprávněnou k přijímání písemností zasílaných do vlastních rukou advokátky. Lze se tak ztotožnit s tím, že celnímu úřadu nevznikly pochybnosti o doručení exekučních titulů, přičemž žalobce ani nenabídl uvěřitelná tvrzení, jež by byla s to skutkový i právní závěr o doručení platebních výměrů relevantním způsobem zpochybnit. Podklady, jimiž žalovaný prokazoval doručení platebních výměrů, tedy ob stojí. Platební výměry se staly

vykonatelnými a byly tudíž řádnými exekučními tituly, na jejichž základě byl žalovaný oprávněn vydat nyní žalobou napadené exekuční příkazy.

VI. Závěr a náklady řízení

29. Soud tedy shledal žalobní námitky neopodstatněnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
30. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věcech úspěch neměl (žaloby byly jako nedůvodné zamítnuty), nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 29. března 2018

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu